Eiropas Komisija

YOUrope FOR Youth

#EUnarrative

DISKUSIJAS PAR EIROPU 19–25 UN 26–34 GADUS VECIEM JAUNIEŠIEM

KAS TAS IR, UN KAM TAS PAREDZĒTS?

Šajā pārskatā ir iekļauti ieteikumi, kā organizēt un vadīt debates 19–25 un 26–34 gadus vecām personām par tēmām, kas saistītas ar Eiropas Savienību un tās nākotni. Pasākums ir paredzēts jauniešiem, kuri vēlas apspriest ES nozīmi savā dzīvē un pasaulē, izpētīt paņēmienus, kā nodrošināt sev vēlamos nākotnes scenārijus, un izstrādāt iesaistīšanās veidus.

KĀDĒĻ?

Debašu norise ļauj jauniešiem apspriest Eiropas nākotni strukturētā veidā. Pētījumā noskaidrots, ka jaunieši vēlas dalīties savās pārdomās un viedokļos par Eiropas nākotni. Debates nodrošina viņiem iespēju piedalīties nozīmīgās sarunās, attīstīt kritisko domāšanu un tapt sadzirdētiem ES līmenī, tādējādi veidojot pašas Eiropas nākotni.

KĀDAS BŪS APSPRIEŽAMĀS TĒMAS?

Attiecībā uz 19–25 gadus vecām personām, kuras veido savu identitāti un kritisko prātu, mērķis ir stimulēt pārdomas par to, kā ES varētu mainīt pasauli. Kādi ir risinājumi? Kā es varu palīdzēt?

Attiecībā uz 26–34 gadus vecām personām, kuras uzsāk profesionālo karjeru, galvenā uzmanība tiek pievērsta iespējām panākt izmaiņas un spēt sniegt savu ieguldījumu, tādēļ tiks pārrunāti jautājumi par to, ko iespējams iesākt, lai panāktu izmaiņas. Kā sniegt ieguldījumu Eiropas nākotnei? Kā likt sadzirdēt manu – gan kā grupas, gan pilsoņa – viedokli?

Abām vecuma grupām, iespējams, būs piemērotāk pārdomāt noteiktas interesantas tēmas, nevis pārrunāt vispārīgus jautājumus par Eiropas nozīmi. Pirmajā Jauna vēstījuma par Eiropu fāzē tika noteiktas četras aptaujātajiem jauniešiem īpaši interesantas jomas, ko vēlāk izmantoja, lai izstrādātu 12 idejas Eiropas nākotnei. Nākamajā tabulā ir attēloti daži nākotnes politikas galveno jomu aspekti, kas īpaši ietekmē 19–25 un 26–34 gadus vecas personas vai kas ir tām interesantas, piedāvājot idejas debašu tēmām, kas formulējamas kā debašu jautājumi[1].

1 Papildinformāciju un pamatinformāciju meklējiet 12 ideju Eiropas nākotnei infografikās, animētajā video par Eiropas stāstu un pamatinformācijā par četrām galvenajām tēmām.

Izglītība, jaunatne, sports un kultūra

MOBILITĀTE UN NODARBINĀTĪBA

19–25 gadi

- ES ir jāpiedāvā jauniešiem plašākas iespējas papildus tām, ko sniedz Erasmus+, Eiropas Solidaritātes korpuss utt.
- Novērst nepieciešamās praktiskās pieredzes trūkumu studiju laikā, lai uzlabotu nodarbināmību.
- Nodrošināt vieglu piekļuvi informācijai jauniešiem, kuri vēlas pārcelties un strādāt ārzemēs, lai veicinātu jauniešu nodarbinātību.

26–34 gadi

- Labāk sagatavot jauniešus, lai viņi varētu pārcelties uz ārzemēm (piem., atbalsts valodas apguvē, kvalifikāciju un prasmju atzīšana).
- ES būtu jāaizliedz neapmaksāta stažēšanās.
- Uzlabot jaunu cilvēku tēlu darbvietās.

PMIGRĀCIJA, ĀRPOLITIKA UN DROŠĪBAS POLITIKA

19–25 gadi

- Kā ES rīkoties, lai veicinātu mieru un stabilitāti ārpus ES?
- Ko vēl iespējams darīt, lai novērstu migrācijas krīzi? Kā ES varētu labāk atbalstīt bēgļus un viņu integrāciju?
- ES būtu jābūt iecietības, daudzveidības un atklātības paraugam.

26–34 gadi

- Vai ES ir nepieciešama spēcīgāka militārā iesaiste pasaulē?
- Kā mēs varam palīdzēt kopienām novērst plaša mēroga iedzīvotāju pārvietošanās radītos sarežģījumus?

PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS

19–25 gadi

- Paveikt vairāk, lai jaunieši piedalītos vēlēšanās un piesaistītu iedzīvotājus dzīvei mazākās lauku un nomaļās kopienās.
- Popularizēt ES un tās vērtības, izmantojot brīvprātīgā darba iespējas.
- Veidot radošu, eksperimentālu un padziļinātu mācību pieredzi un kultūras un mākslas pasākumus, lai jaunieši varētu pārrunāt viņus ietekmējošus politikas jautājumus un izstrādāt risinājumus.
- Veicināt kritisko domāšanu un pētniecības prasmes, lai ar pilsoņu izglītošanu apkarotu viltus ziņas un ekstrēmismu.

26–34 gadi

- Nodrošināt centralizētus informācijas resursus jauniešiem ar viņu pašu piedalīšanos, lai uzlabotu zināšanas par ES.
- Novērst plaisu starp jauniešiem un ES iestādēm, kas šķiet tālas un neaizsniedzamas.
- Atrast vadītāju un paraugu, kurš ne vien atbalstītu jauniešu tiesības, bet arī izprastu, kā jaunieši mobilizējas un iesaistās.

VIDE

19–25 gadi

- Kā vislabāk informēt jauniešus par klimata pārmaiņu radītajām problēmām?
- Atbalstīt otrreizējo pārstrādi un rīcību ar labvēlīgu ietekmi uz vidi.
- Izstrādāt ieradumu maiņu veicinošas mobilās lietotnes.

26–34 gadi

- ES ir jāieņem daudz stingrāka nostāja globālā līmenī attiecībā uz vides aizsardzības veicināšanu.
- Padarīt vieglāk pieejamu informāciju par ilgtspējīgām pārrobežu pārvadājumu iespējām.
- Papildus otrreizējai pārstrādei ES būtu jāveic vēl citas darbības, lai mazinātu atkritumu apjomu un atkārtoti izmantotu materiālus.

PARAUGS 75 MINŪŠU ILGU DEBAŠU[2] LINKOLNA–DUGLASA FORMĀTĀ NORISEI

Laika grafiks (hh.mm)	Darbība	Piezīmes
00:00 > 00:05	> Moderatora ievads (5 min)	> Informācija par projektu "Jauns vēstījums par Eiropu" > Informācija par pasākumu > Paskaidrojumi par darbību > Sagatavošanās (piem., mobilo tālruņu izslēgšana) > Informācija par tēmu > Sākotnējā balsošana
00:05 > 00:15	> A komanda (par) iepazīstina ar saviem argumentiem (10 min) > Moderators piesaka runātājus un atgādina par laika ierobežojumu	> A komandas 1. runātājs
00:15 > 00:20	> B komanda uzdod jautājumus par A komandas argumentiem (5 min)	> B komandas 2. runātājs
00:20 > 00:25	> B komanda (pret) iepazīstina ar saviem argumentiem (10 min)	> B komandas 1. runātājs
00:25 > 00:35	> A komanda uzdod jautājumus par B komandas argumentiem (5 min)	> A komandas 2. runātājs
00:35 > 00:40	> Moderatora aptauja (5 min)	> Sniedz komandām laiku apspriest atspēkojumu
00:40 > 00:50	> Moderators atbild uz klausītāju jautājumiem (10 min)	> Iespējams vienlaicīgi uzklausīt trīs jautājumus, lai klausītāji biežāk iejauktos > Komandas sniedz īsas atbildes
00:50 > 00:55	> A komandas beigu atspēkojums (5 min)	> A komandas 3. runātājs
00:55 > 01:03	> B komandas beigu atspēkojums un galīgais paziņojums (8 min)	> B komandas 3. runātājs
01:03 > 01:06	> A komandas galīgais paziņojums (3 min)	> A komandas 1. runātājs
01:06 > 01.11	> Moderators vada galīgo balsošanu un iztaujā par izmaiņām salīdzinājumā ar sākotnējo balsošanas rezultātu (5 min)	> Salīdzināt pirmās un pēdējās balsošanas rezultātus > Pārdomājušo dalībnieku izjautāšana par viņu iemesliem mainīt viedokli Kurš arguments bija izšķirošais?
01:11 > 01.15	> Moderators izdara secinājumus un paziņo, kas notiks tālāk (4 min)	> Īss debašu kopsavilkums > Pateikšanās runātājiem/komandām, organizatoriem un klausītājiem > Paziņot nākamās iniciatīvas > Nobeigumā skaļi aplausi

KĀ ORGANIZĒT UN VADĪT DEBATES?

Abām vecuma grupām piemērotā formātā viena puse prezentē savus argumentus, par kuriem otra komanda pēc tam uzdod jautājumus. Tad komandas mainās lomām, otrai komandai prezentējot savus argumentus, par kuriem jautājumus pēc tam uzdod pirmā, un abām komandām ir iespēja izstāstīt atspēkojumu pirms galīgo secinājumu izdarīšanas. Šo formātu parasti dēvē par Linkolna–Duglasa *(Lincoln-Douglas)* debatēm.

Komandas, ko veido **divi vai trīs dalībnieki**, debatē 75 minūtes. Iespējams, ka vecākā grupa (26–34 gadi), uzstājoties publikas priekšā, jūtas pārliecinātāk, un tādēļ šajā gadījumā katru argumentējošo pusi var pārstāvēt **tikai viena persona**. Vēl ir iespējams lūgt nesaistītām personām (piem., augstskolu profesoriem, Jauna vēstījuma par Eiropu vēstniekiem, vietējiem politiķiem) uzstāties katras puses labā.

2 Šo formātu iespējams pagarināt līdz 90 minūtēm, ieviešot papildu prezentācijas un/vai atspēkojumu raundus, bet tad ir jāpalielina arī komandas dalībnieku skaits.

PRAKTISKIE JAUTĀJUMI

Nosakot datumu, izvairieties no augstskolu eksāmenu vai atvaļinājumu laika un parūpējieties, lai dalībniekiem būtu pietiekami daudz laika tēmas sagatavošanai un mēģinājumiem. Padomājiet par nepieciešamo telpu un īpašām mēbelēm un tehnisko aprīkojumu (piem., galdi un krēsli, vieta moderatoram, mikrofoni, ūdens runātājiem, tribīne, komandas nozīmītes, galda plāksnītes ar nosaukumiem, debašu ierakstīšana turpmākai apskatei/izmantošanai/kopīgošanai — ievērojiet, ka tad, visticamāk, būs jāiegūst visu videomateriālā uzņemto personu rakstiska piekrišana). Sagatavojieties neparedzētām situācijām (piem., rezerves runātājs, ja sākotnējais runātājs ir saslimis).

PALĪDZĪBA KOMANDĀM SAGATAVOŠANĀS LAIKĀ

Var būt nepieciešama telpa komandas pārrunām, piekļuve internetam, lai izpētītu un noskaidrotu tēmu, formātu un pieeju. Lai palīdzētu sagatavoties, ir pieejami daudzi tiešsaistes resursi[3].

MODERATORA IZVĒLE

Jums būs nepieciešams kāds, kurš vadīs vai moderēs šo pasākumu. Viņa klātbūtne būs svarīga klausītāju motivēšanai un iedvesmošanai, runātāju iedrošināšanai un debašu vadībai. Viņi ir iepriekš pilnībā jāinformē[4] par debašu formātu un tēmu, kā arī runātājiem utt., turklāt moderators pēc tam iegūs papildinformāciju, veicot savu izpēti. Moderators parasti šo informāciju izmanto, lai sagatavotu *pasākuma "scenāriju"* ar aizzīmēm ar saplānotajiem laikiem, ievadu, aptaujas jautājumiem, vispārīgiem secinājumiem un plašāku informāciju par papildu pasākumiem. *Laika grafika ievērošana* ir svarīga moderēšanas daļa, kas ļauj visiem runātājiem ievērot noteikto laiku un nodrošina netraucētu pasākuma norisi.

VISU KLĀTESOŠO IESAISTĪŠANA

Lai debates būtu interaktīvākas, iepriekš sagatavojiet dažus klausītājiem uzdodamus aptaujas jautājumus, kas arī komandām dos laiku apdomāt savu atspēkojumu. Jautājumi, uz ko jāatbild ar "jā" vai "nē" padarīs balsošanu vienkāršāku. Viedokļa paušanai pietiks ar roku pacelšanu, bet var izmantot arī tādas augsto tehnoloģiju metodes kā aptauju lietotnes. Debašu sākumā klausītāji var balsot par apspriežamo tēmu, un vēlāk šos rezultātus salīdzinās ar galīgo balsojumu iztaujāšanas veidā. Ir jāieplāno laiks klausītāju jautājumiem.

DOMĀJIET NE TIKAI PAR PAŠĀM DEBATĒM

Sagatavošanās posmā apsveriet papildu aktivitātes, ko veikt pēc tam, balstoties uz debašu radīto reakciju. Iespējamie varianti:

- Sagatavot ziņojumu un/vai video par debatēm, ko izplatīt dalībniekiem un ne tikai (piem., ievietot vietnē *Youtube* vai izplatīt sociālo plašsaziņas līdzekļu kontos/lapās).
- Nodot tālāk atsauces uz attiecīgā vecuma dalībniekiem un citiem Eiropas resursiem turpmākai lasīšanai un izpētei.
- Rosināt jauniešus uzraudzīt un iesaistīties citās iniciatīvās saistībā ar Eiropas nākotni un pilsonisko līdzdalību, kā arī iesaistīt līdzbiedrus.
- Plānot nākamās debates!

3 Papildinformāciju un pamatinformāciju meklējiet Jauna vēstījuma par Eiropu vietnes resursu lapā un "Padomi un ieteikumi debatētājiem" *PowerPoint* prezentācijā.

4 Jauna vēstījuma par Eiropu resursu centrs piedāvā *PowerPoint* prezentāciju "Padomi un ieteikumi debatētājiem".

TIEŠSAISTES ES RESURSI PAPILDINFORMĀCIJAI UN IZPĒTEI

- *Eiropas Jaunatnes portāla Jauns vēstījums par Eiropu*: http://europa.eu/youth/nnfe
- *Eiropas Jaunatnes Eirobarometra 455. Zibensaptauja*: http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/82294
- *Eirobarometra infografika – solidaritāte*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_expressing_solidarity.jpg
- *Eirobarometra infografika – prioritātes ES rīcībai*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_priorities_for_eu_actions-ok2-05.jpg
- *Eirobarometra infografika – brīvprātīgais darbs*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_voluntary_activities-ok2-02.jpg
- *Eirobarometra idejas ES nākotnei*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_ideas_for_the_future_eu.jpg
- *Eirobarometrs – jaunatnes līdzdalība*: https://europa.eu/youth/sites/default/files/2018_youth-02_eurobaro_infographic_youth_participation.jpg
- *2018. gada jūnija ES standarta barometrs http://*ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2180
- *Divpadsmit idejas Eiropas nākotnei*: https://publications.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/618e38b0-77f6-11e7-b2f2-01aa75ed71a1
- *"YOUrope for Youth resursu centrs" – padomi un ieteikumi debatētājiem*
- *"YOUrope for Youth resursu centrs" – padomi un ieteikumi moderatoriem*
- *Erasmus+ programma*: http://erasmusprogramme.com/
- *Eiropas Solidaritātes korpuss*: https://europa.eu/youth/solidarity_lv
- *Eures – Eiropas darbvietu mobilitātes portāls*: https://ec.europa.eu/eures/public/lv/homepage
- *Jaunatnes vikivietne – Eiropas tiešsaistes enciklopēdija nacionālās jaunatnes politikas jomā*: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/en/youthwiki
- *Eiropas Jaunatnes mērķi – visas Eiropas jauniešu viedokļi*: http://youthgoals.eu
- *Eiropa, 1957.–2017. gads – 60 miera, demokrātijas un solidaritātes gadi*: https://www.youtube.com/watch?v=fqm9dda23YA
- *Eiropas stāsts – 60 kopīgas attīstības gadi*: http://ec.europa.eu/assets/epsc/files/the-european-story_epsc_lv_web.pdf
- *Atklāj Eiropas Savienību*: https://europa.eu/teachers-corner/quiz_lv